

Den funktionalistiske Klintegaarden inddrog to herskabsvillaer

Det opsigtsvækkende 'luksus-bofællesskab' på Skovvejen var på mange måder et brud med traditionerne. Jernbeton gjorde det muligt at forsyne lejlighederne med store vinduer og brede altaner med udsigt til by og bugt og et trygt gårdmiljø med fælleshus.

BYHISTORIE

Aarhus Stadsarkiv i samarbejde med Århus Stiftstidende

ÅRHUS: Klintegaarden er et bygningskompleks i Aarhus ved Skovvejen. Byggeriet, som på bedste vis falder ind i byens og havnens "landskab", blev tegnet og opført af ingeniør Ove Christensen og stod færdigt i etaper i perioden 1936-1938. I 2012 blev Klintegaarden på trods af sine blot 74 år føjet til listen over fredede ejendomme i Aarhus. Da den blev bygget, adskil-

te Klintegaarden sig markant fra gængs byggeskik. Med sine seks etager ragede det op over kvarterets sædvanlige lavere byggerier, og i sin enkle, hvidmalede fremtoning udgjorde Klintegaarden et strålende eksempel på en ny tids arkitektur: funktionalismen.

Funktionalistiske huse har ofte fladt tag, store hvide facader og er opført i jernbeton, der dengang var et nyt materiale. Jernbetonens bæreevne gjorde det muligt i bedste funktisstil at udstyre Klintegaarden med brede vinduespartier og store altaner.

Altanerne ud mod Skovvejen var indbyggede og dermed

firkantede, mens altanerne ud mod bugten vakte opsigt ved at være rundede og i bygningens hjørner ligefrem trekvartcirkelformede. Når man nød den storslåede udsigt fra en hjørnelejlighed, kunne man således se helt fra Riis Skov i nord til ind over Aarhus i vest.

Klintegaarden var Ove Christensens hovedværk, og han flyttede også selv ind, da det stod færdigt. Han gik dog konkurs og måtte sælge Klintegaarden, hvorefter han flyttede til Fredericia.

Fælleshus i midten

Klintegaarden består af to ejendomme – den ene med facade ud mod Skovvejen, den anden oven over skrænten bag Langelinjebyggeriet, der dog er noget yngre end Klintegaarden.

På grunden lå der allerede to herskabsvillaer fra slutningen af 1890'erne. I stedet for at rive dem ned blev de kalket hvide og tænkt ind i det nye

funktionalistiske byggeri. Den ene villa, som før havde tilhørt overretssagfører Stampe, blev bygget sammen med den hovedbygning, der har facade ud mod Skovvejen. Men den anden blev stående midt i gårdarealet og indrettet til fælleshus til beboernes fri disposition.

En af Ove Christensens overordnede intentioner med Klintegaarden var at skabe et byggeri, der byggede på fællesskab.

I fælleshuset blev der derfor indrettet selskabslokaler med Bing & Grøndahl-service til 24 personer, billardsaloner til mændene, legestuer til børnene og gæsteværelser, som kunne lejes for billige penge i tilfælde af udenbys besøgende.

For at aflaste hverdagens besværligheder kunne man i en pension med tilhørende fællesspisestue bestille mad eller fuld pension, ligesom man kunne købe sig til hus-hjælp. Uden for villaen var

der indrettet en harmonisk og fredfyldt gårdhave, smukt udstyret med springvand og majestætiske løvtræer, som stammede fra de gamle herskabsvillars haver. På taget kunne man nyde udsigten ud over havnen og Aarhusbugten fra fælles tagterrasser.

En lang række moderne tiltag fik Klintegaarden også. Foruden køleskabe, affaldsskakter fra hvert lejemål og centralvarme i alle værelser var alle lejligheder forsynet med både koldt og varmt vand i såvel køkken som badeværelse – en luksus i mellemkrigstiden.

I bygningen ud mod Aarhusbugten kunne man lade sig transportere med elevator, og i kælderplanet var der indrettet elektriske vaskefaciliteter og et underjordisk garageanlæg, så biler og cykler blev fjernet fra gaderne.

Minisamfund med deleøkonomi

Ove Christensens vision var

at opføre et byggeri, hvor beboerne levede tæt sammen i et pænt og trygt miljø, hvor børnene kunne færdes ubekymret, og hvor dagligdagen ikke skulle være en lang række af huslige pligter.

Klintegaarden skulle være et minisamfund med albuering, og indretningen af de fælles bekvemmeligheder var inkluderet i huslejen. Ejendommens kollektive islæt var en anderledes måde at tænke beboelse på og udmærkede mere end noget andet Klintegaarden mellem Aarhus' øvrige byggerier.

Klintegaarden høstede med sit kollektive element stor opmærksomhed i samtiden, og i de første år blev ejendommen ligefrem en aarhusiansk turistattraktion. I en udlejningsbrochure fra slutningen af 1930'erne kunne man læse: "Uden Overdri-velse maa Klintegaarden karakteriseres som et af Nutidens mest moderne Boligkomplekser, der paa afgøren-

Gårdmiljøet ved Klintegaarden med springvand og de bevarede 1800-tals villaer. Fotograf Poul Pedersen, 1986, Aarhus Stadsarkiv.

FAKTA

FREDEDE BYGNINGER I AARHUS

Aarhus rummer mange spændende og bevaringsværdige bygninger. Men en gruppe træder frem. Det er de bygninger, der siden bygningsfredningsloven i 1918 er blevet fredet.

I en artikelserie ser Stadsarkivet nærmere på udvalgte fredede huse, deres historie og deres særlige kvaliteter. Find meget mere om husene på www.aarhuswiki.dk.

To mænd arbejder i en lille nyttehøve, mens Klintegaarden med dens runde altaner er under opførelse i baggrunden. Stadsingeniørens Kontor, ca. 1937, Aarhus Stadsarkiv.

servicen var imidlertid ikke gratis. Selvom bygningens cirka 150 lejligheder, der spændte fra enkeltværelser til 3½-værelses lejligheder, i gennemsnit kun var omkring 50-60 m², var de så dyre, at kun bedrestillede havde råd til at bo dem.

Fra lejebolig til ejebolig til fredning

Klintegaarden pryder stadig Skovvejen, men gennem tiden er det oprindelige kollektive aspekt forsvundet. Kerne i deleøkonomien, fælleshuset, blev efter 2. verdenskrig omdannet til fabrikslokaler for firmaet Rucon, og siden 1977 har den fungeret som privatbolig. Pensionen flyttede efter krigen over i den anden villa og eksisterede indtil 1974, i de sidste år som almindelig pensionsanstaltsvirksomhed, mens også denne villa i dag er inddraget til privatbolig.

I 1970 blev lejemålene forandret til ejerlejligheder, efterhånden som lejerne flyttede ud. Ove Christensens kollektive ideal var en strømning, som vakte opmærksomhed i sin samtid, men som ikke var levedygtig på længere sigt.

Det var Christensens arkitektur dog, og hele komplekset – inklusiv de to ombyggede gamle villaer – blev derfor fredet i 2012. De bærende fredningsværdier for Klintegaardens ydre knytter sig til bebyggelsens formgivning med alle detaljer, herunder altanerne med de smalle brystværn, travertinbeklædningen i stueetagen mod Skovvejen og den oprindelige, tidstypiske skrifttype for skiltningerne på bygningerne.

De bærende fredningsværdier for Klintegaardens indre

knytter sig til hovedstrukturen i lejlighedernes planløsninger, de mange små og store oprindelige detaljer, herunder blandt meget andet trappernes travertinlignende vægge samt de mange oprindelige døre, gerichter og dørhåndtag.

Fischer
GARDINER · SOLAFSKÆRMNING

**Ekstusive
gardiner
Smukke
designs
Individuel
rådgivning**

Holmstrupgårdvej 4, 8220 Brabrand
T: 7015 4055 - W: fischergardiner.dk

de Maade adskiller sig fra almindeligt Boligbyggeri, baade hvad angaar selve det bygningstekniske og den gennemførte Service, der er etableret for Lejerne.”
Komforten, teknologien og

INFORMATIONER

**SPORT OG FRITID
FERIEAKTIVITETER FOR BØRN OG UNGE I AARHUS
KOMMUNE I SKOLERNES SOMMERFERIE 2022**

Aarhus Kommune tilbyder hvert år en række sommerferieaktiviteter til alle kommunens børn og unge. Arrangørerne af disse tilbud er foreninger, klubber, institutioner samt andre, der arbejder med børn og unge indenfor kultur-, idræts- og fritidsområdet.

Sport & Fritid planlægger i øjeblikket et aktivitetsprogram for børn og unge i skolernes sommerferie 2022 i ugerne 26 – 31.

Ansøgningsmaterialet kan fra onsdag den 12. januar 2022 hentes på: Ferieaktiviteter (aarhus.dk)

Ansøgningsfristen for tilmelding er senest tirsdag den 1. februar 2022 kl. 15.00.

Ansøgninger modtaget efter ansøgningsfristen kan ikke forvente at komme i betragtning.

Har du spørgsmål omkring tilmeldingen og programmet, er du velkommen til at kontakte Sport & Fritid, Abir Saleh på tlf. 8940 4843 eller på mail til supersommer@aarhus.dk

KÆMPE BESPARELSER

Stort udvalg i SENIORMØBLER

OTIUM SOFAGRUPPEN MAJA
3+1+1 i stof eller mikrofiber. Fås i flere farver.
Stel: Bøg eller mahogni.
Før 13.900,- **NU FRA 10.900,-**

ELSTOLE
Med sædeløft, regulérbar ryg og indbygget fodskammel.
Fås i stof og læder.
Før 7.900,- **NU FRA 5.995,-**

COSY LÆDERSTOL
med drej og vip incl. fodskammel
3 forsk. farver
Før 4.995,-
NYHED
Stel i lys bøg eller mahogni
UDSALGSPRIS 3.995,-

KOMPLET OTIUM SENG
med elbund og posefjeder-madras.
Mange forskellige størrelser
Fås i sort, hvid, eg, bøg.
Med lamelbund og springmadras
Før 5.995,- **NU KUN 4.195,-**
Før 8.900,- **NU KUN 6.995,-**

VI BRINGER MØBLERNE UD TIL DIG

Silkeborgvej 268, bagbyg.
Tlf. 86 15 31 11
Man-fre 10.00-17.30
Lørdag 10.00-14.00
8230 Åbyhøj
www.gissel-moebler.dk
Lørdag 10.00-14.00

GM
TISSEL MØBLER

Følg os på Facebook